

Debreceni Ítéltábla

Pkf.II.20.312/2026/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Barbalics Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Barbalics István ügyvéd, cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmező által – a ... elnök által képviselt ... Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 32.Pk.21.787/2025/11. számú végzése ellen a kérelmezett által 12. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmező javára 15 (tizenöt) napon belül az általános forgalmi adót is tartalmazó 95 085 (kilencvenötezer-nyolcvanöt) forint másodfokú költséget.

Megállapítja, hogy 89 844 (nyolcvankilencezer-nyolcszáznegyvennégy) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A kérelmező jogelődje, 'kérelmező jogelődjének neve' mint a per egyik felperese, valamint 'alperes neve' alperes között kártérítés megfizetése tárgyában a 2005. június 16. napján érkezett fizetési meghagyás iránti kérelemmel, ellentmondás folytán perré alakult eljárás indult a Karcagi Járásbíróság (korábbi nevén: Karcagi Városi Bíróság) előtt P.20.255/2006. számon, amelyet egyesítettek a P.20.230/2006. számú perhez, és amely a későbbiekben P.20.058/2008. számon, majd másodfokon a kérelmezett előtt Pf.20.828/2008., ezután Pf.20.411/2025. számon folytatódott.

[2] A járásbíróság 2008. április 16-án hozott a perben elsőfokú ítéletet.

[3] A 2008. szeptember 25-i másodfokú tárgyaláson a kérelmezett a tárgyalást felfüggesztette a 'gazdasági társaság neve'-vel szemben folyó felszámolási eljárás fejezéséig. A 2025. április 8-án érkezett beadványában az alperes kérte az eljárás folytatását. A kérelmezett a kérelemnek helyt adott, az eljárást 2025. május 17. napján folytatta.

[4] A per másodfokú eljárása során, 2025. szeptember 8. napján jelentette be a kérelmező, hogy 'kérelmező jogelődjének neve' 2012. július 19. napján elhunyt, örököse a kérelmező. A kérelmezett a 2025. november 21. napján jogerőre emelkedett végzésével megállapította a jogutódlását.

[5] A per másodfokon a kérelmezett előtt a vagyoni elégtétel iránti nemperes eljárás megkezdésekor még folyamatban volt.

A kérelem és az ellenirat

[6] A kérelmező a módosított kérelmében a polgári peres eljárás elhúzódása miatt a kérelmezettet a per 2005. június 17. napjától 2025. december 16. napjáig számított 7487 nap időtartama után 2 994 800 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni.

[7] A kérelmezett elleniratában a kérelem elutasítását kérte. Előadta – egyes időtartamok levonásának indokoltsága mellett, többek között –, hogy a jogelőd halála és a jogutód perbelépése, azaz 2012. július 19. és 2025. november 21. közötti 4874 napos időszakban nem volt olyan fél, akinek az észszerű időhöz való alapvető joga sérülhetett volna. Másodlagosan arra is hivatkozott, hogy a hagyatékátadó végzés 2012. november 14. napján emelkedett jogerőre, a jogutódlást a kérelmező azonban csak 2025. szeptember 8. napján jelentette be, ezért a hagyatékátadó végzés kelte után 30 nap elteltét követően felmerült 4653 nap indokolatlanul és szükségtelenül telt el a kérelmező érdekkörében felmerülő okból.

Az elsőfokú végzés

[8] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 2 994 800 forint vagyoni elégtételt és 75 000 forint perköltséget. Megállapította, hogy 90 024 forint meg nem fizetett eljárási illeték az állam terhén marad.

[9] A végzés indokolásában a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban Pevtv.) 15. §-ának (3) bekezdése alapján a kérelmezett által megjelölt időtartamokkal nem találta csökkenthetőnek a per számított időtartamát.

[10] Nem hagyta figyelmen kívül a 2012. július 19. és 2025. november 21. közötti 4874 napos időszakot. Indokolása szerint a perrendtartás a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekinti, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, a jogutódlással a perben a teljes körű jog-folytonosságot kívánja biztosítani, melyből az is következik, hogy a jogfolytonosnak minősülő jogutódot illeti a vagyoni elégtétel iránti követelés. Ennek érvényesítésére tehát nem anyagi jogi jogutódlás miatt jogosult, hanem azért, mert az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt.

[11] Nem vonta le a per számított időtartamából másodlagosan a 2012. december 13. és 2025. szeptember 8. közötti időszakot sem. A kérelmezett a 2025. május 21. napján kelt végzésével értesítette a feleket az eljárás folytatásáról, legkorábban ezen végzés alapján értesülhetett a kérelmező a per folyamatban létéről, figyelemmel arra is, hogy a perre történő utalást a hagyatékátadó végzés sem tartalmazott. Az eljárás felfüggesztésének tartama alatt a jogutódlás megállapítás iránti kérelem hatályosan nem lett volna előterjeszthető. A jogutódlással összefüggésben a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedése és a perbelépés bejelentése között eltelt időszak vonatkozásában nem volt az megállapítható, hogy a kérelmező magatartása szükségtelenül eltelt időszakot eredményezett volna.

[12] A kérelmező minimális pervesztességét figyelmen kívül hagyva a kérelmezettet kötelezte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján a felszámított, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024 (XII.9.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdése szerint meghatározott ügyvédi munkadíjból álló kérelmezői költség megfizetésére. Ugyanezen jogszabályhely alapján úgy rendelkezett, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján meghatározott összegű illeték a kérelmezett az Itv. 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti személyes illetékmentességére tekintettel az állam terhén marad.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[13] Az elsőfokú bíróság végzésével szemben a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kérelem elutasítását.

[14] Továbbra is kérte a 2012. július 19. és 2025. november 21. közötti 4874 napos időszak figyelmen kívül hagyását. Nem vitatta azt a bírósági gyakorlatot, miszerint a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy kell tekinteni, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, ebben az időszakban, a félbeszakadt eljárásban azonban nem volt olyan fél, akinek az alapvető joga sérülhetett volna. Abban az időállapotban, amikor a peres eljárásban már sem a jogelőd nem vett részt, és a jogutód még nem kapcsolódott be, az alapjogi igényérvényesítés nem valósulhatott meg, tekintettel arra, hogy a perbeli pozíció üres, nincsen senki, akinek az alapjoga ezen időszak alatt sérülne.

[15] A fellebbezésében is kérte másodlagosan levonni a 2012. december 13. és 2025. szeptember 8. közötti 4653 napos időszakot. Előadta: a kérelmező azon mulasztása, hogy a peres eljárásban a jogutódlás tényét annak jogerős megállapítását követően 12 évvel később jelentette be, megalapozza a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok tényét, erre tekintettel pedig a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján nem számítható bele a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedését követő 30 napos türelmi időt követően a tényleges bejelentést követően eltelt időszak, mivel az a jogutód érdekkörében, általa elhárítható módon szükségtelenül telt el. Ebben a körben felhívta: téves az az álláspont, hogy a jogelőd halálával félbeszakadt eljárás során a bíróság joghatályos eljárási cselekményt nem tehetett, az eljárás további sorsának kérdése csak a jogutód rendelkezése alapján folyhatott tovább, tekintettel arra, hogy az az eljárási cselekménye, melyben a jogutódlás tényét, és ezzel együtt azon szándékát, hogy a peres eljárásban részt kíván-e venni, bejelenti, megelőzi a bíróság eljárási cselekményeit. Nem lehetséges annak utólagos bizonyítása és alátámasztása a felek részéről, hogy mit tett volna a bíróság, ha a jogutódlási igényét a kérelmező 2012-ben megtette volna, ugyanakkor az megállapítható, hogy az eljárás félbeszakadás folytán állt; a kérelmezett jogutódlásának megállapításáig a bíróság semmilyen hatályos, pert előbbre vivő eljárási cselekményt nem tehetett. A jogutódlás bejelentésének aktív, tevőleges magatartása lehetőséget és alapot adhatott az eljárás folytatására. Nem tartozhat a bíróság érdekkörébe az időmúlás, mert ennek hiányában eljárási cselekményt nem foganatosíthatott.

[16] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság végzésének helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta: az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt. Felhívta, hogy a jogelőd halála azt követő négy évvel következett be, hogy a pert a felszámolási eljárásra tekintettel felfüggesztették. A jogelődje nem avatta be a kérelmezőt a per részleteibe, ennek tükrében kell értékelni a jogutódlás bejelentését.

A másodfokú bíróság döntése

[17] Az ítéltábla a kérelmezett fellebbezését alaptalannak találta a következők szerint:

[18] Az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott határozataiban az ítéltábla már számos alkalommal foglalkozott a vagyoni elégtételhez való jogosultsággal és az ahhoz kapcsolódó jogutódlással. Ennek kapcsán következetes és állandó értelmezést alkalmazott, amely során nem került ellentétbe a nem vagyoni sérelmek kompenzálását érintő bírósági gyakorlattal, valamint az észszerű idő sérelmének kompenzálásával kapcsolatos hazai alkotmánybírósági és Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatával sem.

[19] Az alapjogi jogsérelem miatti bírósági eljárás kezdeményezése nem a sérelmet elszenvedett személyéhez kötött. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:54. §-ának (1) bekezdésén alapuló személyiségi jogok akár élők közötti, akár halál esetére szóló jogutódlásának kizártságával szemben a személyiségi jognak nem minősülő észszerű időn belüli eljáráshoz való jog alapjogi sérelme esetén olyan jogszabályi rendelkezés nincs is, amely szerint az ezen alapuló igények személyhez kötődnek, ezért egyébként is az élők közötti és a halál esetére szóló anyagi jogi jogutódlás sem kizárt.

[20] A Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy vagyoni elégtétel jár a félnek, ha a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető joga sérül. A vagyoni elégtételhez való jog alapja, hogy az eljárás figyelembe vehető időtartama meghaladja a törvényben meghatározott észszerű időtartamot és annak érvényesítésére a fél jogosult. A törvényi rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy amennyiben valamelyik fél a perbe annak későbbi szakaszában lép be, azonban a per figyelembe vehető időtartama meghaladja annak észszerű időtartamát, úgy vagyoni igény érvényesítésére válik jogosulttá, függetlenül attól, hogy a perbeli részvételét követő időszak önmagában nem haladja meg a törvényi észszerű időtartamot.

[21] Helyesen vette alapul az elsőfokú bíróság, hogy a jogutód a perből elbocsátott jogelődjének helyébe lép; a jogelőd elbocsátásáig végzett perbeli cselekmények és az addig meghozott bírói határozatok vele szemben is hatályosak [az alapperben még alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 62. §-ának (3) bekezdése]. A perrendtartás a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekinti, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, a jogutódlással a perben a teljes körű jogfolytonosságot kívánja biztosítani. Mindebből következően a vagyoni elégtétel iránti követelés – eltérő törvényi rendelkezés vagy a felek eltérő megállapodása hiányában – a jogfolytonosnak minősülő jogutódot illeti meg a Pevtv. alapján számítandó, vagyoni elégtétel alapjául szolgáló teljes időtartamra. Ezért a kérelmező érvényesíthette a perbeli jogelődjének perbeli részvételére eső időtartamára is a vagyoni elégtételt, de nem azért, mert a vagyoni elégtétel iránti követelés tekintetében következett be – anyagi jogi – jogutódlás, hiszen a jogelődöt ilyen követelés a halála időpontjában nem is illette meg, hanem azért, mert az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt. (Ez a levezetés jelenik meg a Debreceni Ítéltábla BDT2023. 4700 számon közzétett Pkf.II.20.032/2023/2. számú, valamint a Pkf.II.20.289/2023/2. számú határozataiban.) Mivel ebből következően úgy kell tekinteni, mintha mindvégig a jogutód vett volna részt az eljárásban, ezért nincs „üres” időszak. Az ellenkező értelmezés szembekerülne a vagyoni elégtétel szankció jogalkotási céljával, hiszen jogkövetkezmény nélkül maradna a félbeszakadással és a jogutódlással kapcsolatos időmúlás, holott a Pevtv. rendszerében a 2. §-ának (1) bekezdésében írt, az elsőfokú eljárás kezdőnapjától az eljárást befejező jogerős határozat közlésének napjáig tartó számított időtartamban nincsenek vagyoni elégtételre alapot adó szünetek. A vagyoni elégtétel a jogelőd halála és a jogutód perbelépésének engedélyezése közötti időszakra is jár (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.142/2026/2., Pkf.II.20.138/2026/2., Pkf.I.20.113/2026/2., Pkf.I.20.114/2026/2., Pkf.IV.20.110/2026/2., Pkf.II.20.207/2026/2.). Nem volt helye ezért a 2012. július 19. és 2025. november 21. közötti 4874 napos időszak figyelmen kívül hagyásának.

[22] Egyetértett azzal is az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság másodlagosan nem vonta le a 2012. december 13. és 2025. szeptember 8. közötti 4653 napos időszakot. Önmagában az a tény, hogy a kérelmező a perben az eljárási kötelezettségeit nem teljesítette, még nem ad alapot a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló időtartamból levonásra, csak akkor, ha kifejezetten ebből a kötelezettségszegésből következően – és nem más okokból is – telt el szükségtelenül a figyelmen kívül hagyni kért időtartam (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.155/2023/2., Pkf.II.20.041/2025/3.) A jogelőd halála időpontjában a per nyugvása nem az emiatti félbeszakadás, hanem a felszámolási eljárásra tekintettel elrendelt felfüggesztés miatt következett be, annak időtartama alatt joghatályos cselekmények nem folyhattak, ezért addig ez bizonyosan nem okozhatta az eljárás elhúzódását. Vizsgálandó ugyanakkor, hogy az eljárás a felfüggesztést követő 2025. május 17. napi folytatása és a jogutódlás 2025. szeptember 8. napi bejelentése közötti időszak a késedelmes bejelentés folytán megalapozhatja-e a levonást, mivel ebben az időszakban a bíróság már joghatályos cselekményeket tehetett. A bírói gyakorlat elfogadja, hogy amikor a fél már abba a helyzetbe

kerül, hogy lehetősége van a jogutód perbevonására, és ezt nem teszi meg, az addigi idő szükségtelenül eltelt időnek minősül. (Pécsi Ítéltábla Pkf.IV.25.040/2026/3.) A jelen ügy sajátossága volt, hogy a kártérítés iránti igényt számos felperes érvényesítette, ennél fogva az a körülmény, hogy az eljáró bíróságnak nem volt tudomása arról, hogy az egyik felperes vonatkozásában jogutódlás következett be, lévén a per nem félbeszakadt, hanem a bíróság felfüggesztette, nem okozott időmúlást. Az eljárás folytatását követően a kérelmezett nem is tett arra vonatkozóan előadást, hogy a bejelentés megtörténtéig miért történt volna szükségtelen időmúlás, tekintettel arra, hogy más felperesek vonatkozásában a per folyamatban volt, és nem merült fel olyan eljárási cselekmény, amelyet éppen a kérelmező késedelmesnek állított bejelentése folytán lehetett volna csak késedelmesen elvégezni.

[23] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése és a Pp. 389. §-án keresztül alkalmazandó 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[24] A kérelmezett fellebbezése nem volt eredményes, ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a kérelmezettet a kérelmező javára az Ükr. 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja, (3) és (4) bekezdése alapján a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint felszámított, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költsége megfizetésére.

[25] A Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték a kérelmezett személyes illeték-mentességére tekintettel az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. június 11.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró